

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda:

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
9-77

Zs. N. Sz. — — — 2-28

Egyes szám ára pályá-
sváron és vidéken 5 lej
Bukarestben is 5 lej

UJKELETT

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában

Egész évre — — 1150

Félévre — — — 600

Negyedévre — — 320

Egy hónapra — — 110

*

Csehszlovákiában

Egy hónapra Ck 40.—

Egyes szám — — 3.—

1927 április 27 Szerda

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 93 szám

5687 Niszán 25

"SPARTA" sport- áruház

Cluj, Calea Victoriei 5. Telefon 10-30.

Kérjen árjegyzéket!

Tennis-, futball-, cserkész-felszerelések!

Az osztrák választások

Heteken és hónapokon keresztül Ausztriában minden plakátoszlop és minden városi reklámtábla a vasárnap lezajlott általános többségi választások érdekében volt mozgósítva. Hatalmukban és érdekeikben fenyegetett polgári pártok, feladva világnézeti és pártállásbeli különbözőségeiket, egységesen akartak győzedelmeskedni az osztrák szocialista tömegek felett, amelyek egyre vehemensebben ostromolták meg parlamentben, gazdasági életben és a közélet minden fórumán a polgári állásokat. A szocialisták viszont elszántan készülődtek a polgáriak visszaverésére, akiknek győzelme eddig kivívott vívmányait, szociális intézményeiket ingatta volna meg.

Es ez a döntő, körömhegyig menő küzdelem vasárnap anélkül dönt el, hogy egyetlen atrocitás, merénylet, vagy erőszakosság szennyezze volna be az életre-halálra menő küzdelmet. Esmék harcoltak eszmék ellen, becsületos meggyőződések becsületos meggyőződések ellen, nem pedig alantas indulatok, sőtét szenvedélyek, amelyek annyira beszennyezik az európai politikai küzdelmeket. És maga az eredmény is, amelyet ez a választás hozott, azt bizonyítja, hogy az osztrák nép Európában szinte szokatlan, mindenesetre pedig példaadásszámba menő politikai iskolázottsággal rendelkezik, amelyik tudja miről van szó, milyen messzefekvő és komoly érdekekről s meggyőződéséről, hitét nem bocsátja egykönnyen árba semmiféle demagógiának, semmiféle hangzatos frázisnak.

A polgári pártok tisztában voltak azzal, hogy mit kell megvédelmeznük, milyen érdekeket, a szocialista tömegek pedig tudták, hogy mit köszönhetnek a szocializmusnak, amely lakást épített, népfürdőket emelt és pompás szociális intézményeket rendszeresített a számára.

Ez a biztos tudat, a komoly emberek biztos tudata eredményezte azt, hogy a polgári és a szocialista mentalitás erőteljes küzdelme között a turbulens extrém irányzatok helyeként morzsolódtak össze, helyesebben polyvaként, amelynek soha sincs magva, soha sincs kenyéradó lisztje, legfeljebb erjesztő gombáknak székhelye, amelyek megvadítják az agyvelőket és ostoba kilengésekre ragadtatják.

Es azt is bizonyítja az osztrák választások vasárnapi eredménye, hogy a politikai erőviszonyok ebben a kis országban, amely konzervatív, épp olyan stabilak is. S éppen ez a stabilitás biztosítja, ugy a polgári pártok, mint a szocialista pártok részére a fejlődési lehetőségeket. A politikai alkotásoknak biztos bázisa nyugodt kormányzati légkört teremt, amelyben minden osztályharc ellenére is, óriási méretekben fejlődhetik az ipar, stabilizálódhatnak a pénzügy és normalizálódhatnak a gazdasági élet.

Ma Ausztria az az ország, ahol nem kell tartani semmiféle diktatúrától s a polgár és a munkás ép úgy biztonságban élhet, ép olyan jogbiztonságot élvez, mint a legkonzolidáltabb békeévekben. A lezajlott választások azt bizonyítják, hogy Ausztriában a legélesebb politikai küzdelmek ellenére is nem ismerik a gyűlölet atmoszféráját s a küzdelem, amely a polgári társadalom és a munkástársadalom között feszül, tisztára eszmei és gazdasági jellegű, magasabb-

rendü igazságokért folyik, nem pedig a kalandoroknak és politikai kalózkodóknak ad alkalmat gonosz és kegyetlen indulatok felkeltésére, amelyeknek zavarosában aztán vigan halászhatnak.

Az egész választásnak ránk nézve csak egyetlen motívum hat kedvezőtlenül, nevez-

tesen az, hogy a bécsi zsidóság, szétforgácsolódva a különböző pártok küzdelmében, nem tudott önálló mandátumhoz jutni. Kétségtelen azonban, hogy a legközelebbi választásokon, éppen a jelen választások alkalmával elkövett hibákból okulva, a bécsi öntudatos zsidóság is önálló parlamenti képviselőre jut.

Alaptalanok az Albánia hadikészülődéséről szóló hírek

London, április 26. A „Daily Telegraph” tudósítója bejárta az albán-jugoszláv határt, hogy ott részletesen megvizsgálja az albán-jugoszláv konfliktus következtében beállott helyzetet. A tudósító cikkében megállapítja, hogy a határmenti csapatösszevonásokról szóló hírek teljesen alaptalanok, ugyszintén az Albánia hadikészülődéséről szólók is. Hasonlóképpen nincsenek olasz tisztek Albániában.

Oroszország nélkül az államok nem vállalják a leszerelést

Befejeződött a leszerelési konferencia előkészítőbizottságának ülése

Genf, április 26. A leszerelési konferencia előkészítő bizottságának egyik utóbbi ülésén szóba került Oroszország határállamainak — Lengyelország, Románia, Finnland, Lettland és Észtland — állásfoglalása. Ezek az országok az egyezményhez való hozzájárulásukat Oroszország belépésétől tették függővé. Japán képviselője, Sato kormányja nevében kijelentette, hogy megvan a remény arra, hogy Oroszország is elfogadja az egyezményt, de mindaddig, amíg ez nem történik meg, Oroszország szomszédai számára teljességgel lehetetlenné válik az egyezmény pontozatainak elfogadása. Sir Cecil Hurst annak a reményének adott kifejezést, hogy Oroszország nem fog szembehelyezkedni az összes államok kívánságának és kívánja Oroszország belépését. Hennings, Svédország képviselője kijelentette, hogy kormánya abban az esetben, ha Oroszország nem lépne be, föntartja további állásfoglalását.

Az előkészítő bizottság ideiglenes munkája egyéb-

ként befejeződött. A befejezés előtt a konferencia tagjainak kézbesítették a berni nemzetközi békekihatalmat határozatát, amely a legnagyobb nyíltsággal állapítja meg, hogy a világ soha semmiben sem csalódott még annyira, mint a lefegyverkezést előkészítő konferencia most lezáruló tárgyalásaiban.

A határozat emlékeztet mindazokra az ígéretekre, melyek a béketárgyalásokon és a Népszövetség ülésein elhangzottak és amelyek közül egyet sem tartottak be.

„A történelem valamikor szegyenkaróhoz fogja kötni mindazokat — végzi a berni határozat, — akik nem értették meg, hogy vannak pillanatok, amelyekben gyorsan, energikusan és bátran kell cselekedni, mert ha ez nem történik meg, akkor a felelős személyek büntetésre válnak a legnagyobb bűnösöknek.”

Az előkészítő bizottság a helyicsoport utolsó pontjaként a vegyi háborúval foglalkozott.

Coolidge amerikai elnök az Unió békés külpolitikáját hirdeti

Radek volt népbiztosi elmozdították a moszkvai kínai egyetem rektori állásából, meri fülsokei költött a kínai propagandára

Newyork, április 26. Coolidge elnök tegnap az amerikai sajtónak nyilatkozatot adott az Unió külpolitikai irányáról. Az elnök hangsúlyozta, hogy az Unió külpolitikája barátságos és jóakarattal van eltelve valamennyi nép iránt. Az Unió nem avatkozik bele Mexió és Nikaragua belpolitikájába, csak ottani állampolgárainak nyugalmát akarja biztosítani.

Távol áll tőlünk minden imperialista szándék — mondotta az elnök. Kinában sem gondolunk támadásra, annál is inkább nem, mert nincsenek Kinában kiváltságos területeink. Amerika részvétellel nézi a kínaiak mozgalmát és reméli, hogy megvalósul a kínai népek szabadsága, egységre irányuló törekvése és sikerülni fog erős köztársasági kormányt alakítani. A kínai vizeken állomásozó amerikai flotta csak a Kinában tartózkodó amerikai állampolgárok biztonságát akarja megvédelmezni. Amerikát csupán a Nankingban lejátszódott véres események kényszerítették arra, hogy a többi hatalmakkal egyetemben átnyujtsa az ismert jegyzéket a kantoni kormánynak. Kína erre a jegyzékre előzékenyen válaszolt. Coolidge bizik abban, hogy ha Kinában erős kormány lesz, a helyzetnek, jóvá fogja tenni a Nankingban elkövetett igazságtalanságokat.

A legutóbbi évtizedek fejleményei alapján, — fejezte be nyilatkozatát az elnök — Amerika helyzete megváltozott a világ többi részével szemben. Mi továbbra is az igazságosság szellemében dolgozunk és türelemmel és bátortással szolgálunk a helyzetük javítására törekvő népeknek. Nagy feladatunkat csak az egységes Amerika támogatásával és áldozatkészségével hajthatjuk végre.

Berlin, április 26. Moszkvai hírek szerint Radek lemondott a távolkeleti egyetem rektori méltóságáról, amelynek reszortjába tartozott a távolkeleti propaganda. A lemondás oka az volt, hogy megsokalták a roppant propagandapénzeket, amiket Radek elköltött Kinában. Követelik emiatt Zinovjev lemondását is.

A Cionista Világszervezet, amelynek energiája a zsidó tömegek aktív felsorakozásából tevődik össze, évről-évre seregszemlét tart és számbavesz mindenkit, aki a zsidó nép élő organizmusának részese és aki a zsidó nép fennmaradásának hitét magáénak vallja. Ennek a seregszemlének eszköze a sékel, a zsidó néphez való tartozás aktív szimbóluma.

IRÓK ÉS IRÁSOK

Hatvany Lajos: Urak és emberek

A több kötetre tervezett mű első két kötete „Zsiga a családban” címmel megjelent. Hatvany Lajos nem mondja: regényt, vagy korrajzot írt-e, de bizonyos, hogy aki ismerni akarja azt az atmoszférát, amelyben a magyar rendiség polgársággá vedlett át, az elmúlt évszázad barokk-érdekességeit, aki látni kívánja, mint ékelődött be a zsidóságnak az a kis rétege, amely azóta Pesten, a Lipótváros palotáiban helyezte kényelembe magát, Magyarországon felső tizezrei közé, az plasztikusabb, átérződöttemben és érdekesebb előadásban aligha fogja megtalálni akár regényben, akár drámában, akár kulturhistóriában.

Mert Hatvany Lajos könyve éposz és dráma és kulturtörténet egyben. Csirájában mutatja az önállóság felé törekvő zsidót, aki megsejtette az új kor levegőjét és nem akar többé nyersbőrrel házalni. Az új ivadék kialakulását látjuk, mint mozivásznón, ahol bemutatják a banánt, fája ápolásától, amíg az inyenek asztalára kerül. A közbeeső nem éppen tetszetős stációkat ismerjük meg az első kötetben, Hermann apát, aki itt, a kaszt fejlődésének ebben a szegmentumában a zsarnokságig önző és hasonlós, Heinevel és Börnével fölcicomázott lelke a vagyongyűjtés éveiben Belzebub koromfeketéjével mázolódik át, egyetlen fényforrás nincs, ami olykor, ha Hermannra vetődik, megleggé színesítene ezt a pokoli embert. Pedig a családjában ott a hitves, aki a szenvedő zsidó anyák mesteri kézzel megrajzolt típusa és ott vannak a gyermekek, a „rosszul sikerült” Arturon kívül mindnyájan, különösen Zsiga, aki miatt érdemes lenne, hogy egyszer-másszor kinyíljon a páncélból való pénzesszekerény, mely Hermann papa szívét őrzi.

De főképen nem is az apáról van szó, aki összekaparja, zsgorian gyűjti a pénzt, hatalmi kegyetlenséggel takarékosra szorítja a jómódú családot, a krachra spekulál, hogy adják el a házakat, a malmot, dobják potom pénzért piacra a javakat, hanem szó van Zsigáról, az értelmes, a mellőzött, a jószívű fiúról, aki már biztos gazdasági talajt talál maga alatt, akinek már lelkesednie adatott, nemcsak pénzt habzsolni, aki ahogy megkamaszodott, már cég lett. Zsiga körül az akkori magyar társadalom rajzik: a kitért fiskális, a nyugdíjas táborkok, a képviselő, a színészgyermek. Értzi az apja ellen irányult gyűlöletet, önértéket nyiszálja, hogy körülötte és mögötte vihognak a fajtája fölött, lázadnak benne az elnyomott zsidó. De tele elszántsággal, felkészülődik a magyar közélet magasságai felé. Am további sorsát már csak a következő, sajtó alatt levő könyvekből fogjuk megtudni.

Ime mutatóba a könyvnek egy megindítóan bájos részlete, amikor Zsiga betéved pajtásai közé és vállára adják a puskát, hogy löjjön.

„Zsiga a fegyvertől való ösztönös gyűlöletben s abban a folytonos félelmében, hogy a puska el talál sülni, mégis Purtnak katonás, forsriftszerű mozdulatait utánozva, vállára emeli a fegyvert, fejét oldalt hajtja s úgy hunyorol a cső legyén keresztül.

— No hát — kérdi Purt.

— Látok — felelte Zsiga.

— Mit?

Zsiga bizonytalan kezében úgy ugrál a puska oly kétségbeesetten, hogy nem lát semmit. Azaz, hogy egy varjút lát a fenyő ágai közt szállni, sötét, lassú, nehéz szárnyal. És bár a Hermann fia nem babonás, de Isten tudja, az a varju rossz madár, rossz jel...

Zsiga behunyja szemét. Szíve reszket, mi lesz, ha a puska eldördül, jaj csak ne szólna olyan nagyot. El szeretné dobni a puskát. Istenem! Istenkém! Lám, már a Dönci is ott áll, a szeme megint jóságos dióbarna. Purt a Zsiga válla fölött átnyúl s a puska csövét a céltábla fehér és fekete széles körei fölél... föl, föl, vajjon hová emeli? Most a puska kakasára rányomja Zsiga ujját. Egy dördülés... a világ omlott össze... föld-ég egybekavarodnak, Zsiga szíve a vállában és a karjában és a térdében dobog... valami, mintha lehullott volna... a fiuk kacagnak.

Zsiga, azaz, hogy Purt, a céltábla helyett a varjuba srélt bele. A madár lehullt ugyan, de azért még vergődve is repdes a földön. Egyenest

Zelniczkynek tömzsi kis lába elé.

— Hagyd! Ne nyulj hozzá! Ne bánts! — kiáltott Zsiga Zelniczkynek s a madarat kimentti a képviselői keze közül.

— Add ide!

— Nem!

— Adod ide rögtön?

— Nem! Nem én! Nem adom! Azért sem!

Zelniczky megragadja Zsiga kezét s azt a benne tartott madárral együtt izmos ujjai között addig nyomja-nyomogatja, míg a madárnak Zsiga tenyeréből kinyúló nyaka össze nem szorul. Zsiga látja a madárfej kinos hajladozását, a hályogos szemek rebbenését és érzi a madárnak meleg tollzatában szíve verését, de azért nem tágit, védi a zsákmányt. Egyszerre csak a varju vékony porcai ropognak s

a két gyereknek egymásba görcsölt tiz uja között kibuggyan a vér. Végre a megfojtott madár teteme is kihull az elélt Zsiga kezéből. Ő maga pedig halotthalványan dől neki a fenyőfának. Ugy kell becépeln a villába, ahol még sokáig rázza a hideg és a sirás.

A könyv végig magán viseli egy ösztönös művész szinte csalahatatlantul biztos megfigyelő képességét és minden gunyorosságon át, ami Hatvany Lajos művén végigvonul, fölparázslék a jóságnak az a sugaras szépsége, ami a könyvet az újabb irodalmi termések legjobbjai közé emeli. (sz. i.)

Hatvany Lajos könyvei megrendelhetők az Uj Kelet könyvosztályában. A két kötet ára ötszázötven lej.

A nacionalista diákok megakadályozták a Páneurópai Unió budapesti főiskolai szervezetének megalakulását

Botrányok és anifszemita közbekiállítások özöne zavarta meg az alakuló ülést

(Budapest, április 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délelőtt kellett volna megalakulnia a budapesti kereskedelmi és iparkamarában a Páneurópai Unió főiskolai szervezetének. Az ülést pontban tizenegy órakor Hohenlohe Egon herceg nyitotta meg, aki beszédében rámutatott a mozgalom feltartóztatatlan erejére és hangsúlyozta, hogy ebben a mozgalomban az ifjúságnak is részt kell vennie. Mikor beszédének egy passzusában azt a kijelentést tette, hogy az ifjúság rendszerint tapasztalatlan, a teremben elhelyezkedett mintegy 150 főnyi nacionalista egyetemi diákság hangos kiáltásba kezdett:

— Maga magyar herceg?! Megvásárolták a zsidók!

Hohenlohe herceg erre teljes nyugalommal azt válaszolta a rendbontóknak, hogy aki nem érzi a mozgalommal együtt, az eltávozzon.

Erre még nagyobb zaj tört ki s a nacionalisták egyre hangosabban kezdtek kiáltani:

— Szót kérünk!

Hohenlohe herceg ahelyett, hogy a szót megadta volna nekik, felkérte a teremben tartózkodó detektívöt, hogy intézkedjék a rend helyreállítása érdekében. Miután a detektív elsielt, hogy karhatalom mozgósításáról gondoskodják, Szabó Gusztáv ügyetemi tanár emelkedett szólásra, aki kijelentette, hogy bár ő is nacionalista érzelmű, mégis belátja, hogy az Amerikával szembeni küzdelem kényszeríti Európát a Páneurópai Unióban való összefogásra.

— A nagy nemzetek megessznek bennünket — hangsúlyozta a professor — szavaira azonban újabb vihar tört ki, még pedig újult erővel. A vihar közben Hozmetz Ferencz, a nacionalista ifjúság egyik tagja, felállt és beszédbe akart kezdeni. Beszédéből a nagy zivajban csak azt lehetett megér-

teni, hogy az idegenek menjenek ki Magyarországból és mindazok, akik nem magyarok, mert a nacionalisták éppen eleget szenvedtek ahhoz, hogy beleszólásuk legyen a dolgokba. Szerinte a páneurópai mozgalomban semmiféle nacionalizmust nem lehet felfedezni.

Hozmetz szavai végén tiltakozik az ellen, hogy Coudenhove Calergi, a mozgalom megalapítója németnyelvű röpcédulákat küldjön Bécsből a magyar ifjaknak.

— A mozgalom erősen cionista izű, — állapítja meg a fajvédő ifju, mi pedig ellenforradalmárok vagyok — ordítja a tömegbe.

Hozmetz beszédének hallatán a közönség, mely nagy számban gyűlt össze, szállingózni kezdett a teremből, mire az elnökség levonult az emelvényről. Távozás közben Hohenlohe herceghez és Balogh Endréhez záptojásokat vertek. Végül a teremben egyedül maradt nacionalista ifjúság határozati javaslatot olvasott fel, amely szerint a nacionalista ifjúság nem támogat olyan mozgalmat, akár szocializmusnak, akár kommunizmusnak, akár Páneurópa-nak hívják, amely ellentétben van az ő ideáljával. „A botrány betetőzésekképen elénekelték a szöveget, majd amikor a rendőrség megjelent és feloszlásra szólítottotta fel őket, gunyosan kiáltani kezdtek a rendőrség felé:

— Vizontlátásra a Páneurópaiaknál, a legközelebbi alakuló gyűlésen.

A rendőrség mára beidézte a rendezőket.

Legujabb divatlapok

kaphatók a Bernát papírosruhában, Cluj. Fötér

DVAKODJATOK ES VEDEKEZZETEK BELÉLEGEZVE A VALDA PASTILLÁK

FERTŐTLENÍTŐ EMANÁTIÓIT MELYEK, BELÉLEGES ÁLTAL KÖZVETLEN HATÁSSAL VANNAK A LEGZŐ SZERVEKRE
A TOROKFÁJDALMAK, ÁSTMA, MEGHULÉSEK ES NÁTHAK MINDÉG HATÁSOSAN ELKERÜLHETŐK EZEN KITÜNŐ ANTISEPTIKUS SZER ÁLTAL
MINDÉG LEGYEN KEZNÉL EGY DOBOZ
VALDA PASTILLA

A DOBOZ FAC-SIMILJE
KAPHATÓ MINDEN GYOGYSZERTARBAN



Weizman a kriz

(London, április 26. jától.) A Londonban többi számában a Cionista Világszervezet májában nyilatkozott

— Minden nehéz eredmény ellenére és bár Amerikába nyomon mozgalom nem győzött Amerikában a cionista mint valaha. Ha elte trinerek kis csoportját Amerikában a cionista felei. Vannak „nemci” akik még nem, vagy alárendelni magukat a cionisták egyáltalában lehet szó, hogy az új csökkenett volna, csak vajjon a mi kolonizáció vagy egy más metódt

Amerikai nem

— Amerika zsidó hogy nemzeti otthonlan eszközei vannak e abban az esetben, ha pénz nem folyik lyuk újáépítési munka fölenergia, megmondoltság amelynek biztos a jövő az újáépítés ügye, ha letelepedési módszerek zsidó — és véleménye zsidó — minden cselekedé érdeklődik elsősorban. Lóniáink, elsősorban a fenn tudják-e tartani

Mi

— Gyakran hallan a lesztinai föld sokba ké téve, hogy sikerülne a vagy annyival olcsóbb kincstári földeket b sünkre, vajjon ez meg Amerika zsidói azt ak meg nekik, de határozó egy telepes, ha ellátják telepedési összeggel, t nélkül földjén élni és t letörleszteni. Csak abba föltétel teljesíthető, le kolonizációs munkának akadály a nagy pénze fontosabb, hogy megm adtok, az évről-évre hó vannak Palesztinában falvakban rendezett k nak az emberek élni é visszafizetni a nemzetn nízációs kölcsönökben

Megkezd

— Egyébként ez a a szakértői bizottságot egyébként cionista kő ostobaság olybá venni, kibővítésének egyik föl bizottságot kiküldeni, örökös kritikát, amivel

Kér
az alanti

„FAMILIA”
paine SPECIAL kenyő
édes (élesztős)

Weizmann nyilatkozik amerikai benyomásairól, a krízis megoldásáról és a gyakorlati Palesztina munkáról

(London, április 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Londonban megjelenő „Haalam“ legutóbbi számában dr. Chaim Weizmann, a Cionista Világszervezet elnöke egy interjú formájában nyilatkozott amerikai benyomásairól.

Nincsenek anticionisták

— Minden nehézség és számos sikertelen eredmény ellenére és dacára, hogy Palesztinából Amerikába nyomástartó hírek érkeztek, a mozgalom nem gyöngült. Éppen ellenkezőleg. Amerikában a cionista tűz élénkebben lobog, mint valaha. Ha eltekintünk a szocialista doktrínerek kis csoportjától, megállapíthatjuk, hogy Amerikában a cionizmusnak nincsenek ellenfelei. Vannak „nemocionisták“, vagyis emberek, akik még nem, vagy egyáltalában nem akarják alárendelni magukat a cionizmusnak, de anticionisták egyáltalában nincsenek. Arról sem lehet szó, hogy az ügyünk sikerébe vetett hit csökkent volna, csak kételyek vannak afelől, vajjon a mi kolonizációs módszerünk a helyes, vagy egy más metódus.

Amerika egyedül felépítheti a nemzeti otthonát

— Amerika zsidóságának módja van arra, hogy nemzeti otthonunkat fölépítse. Határtalan eszközei vannak e cél eléréséhez, de csak abban az esetben, ha beigazolhatjuk, hogy a pénz nem folyik lyukas hordóba, hanem reális újjáépítési munka folyik ott, olyan, amiben energia, meggondoltság és számítás fekszik és amelynek biztos a jövője. Nem pénzkérdés az újjáépítés ügye, hanem a jó és megfelelő letelepedési módszerek problémája. Az amerikai zsidó — és véleményem szerint minden más zsidó — minden cselekedet célszerűsége iránt érdeklődik elsősorban. Tudni akarja, vajjon kolóniáink, elsősorban a mezőgazdasági kolóniák fenn tudják-e tartani magukat.

Milyen legyen a telepítés?

— Gyakran hallani a kritikát, hogy a palesztinai föld sokba kerül és hasonlókat. Föltéve, hogy sikerülne a kolonizációt ennyivel vagy annyival olcsóbbá tenni, feltéve, hogy kincstári földeket bocsátanának rendelkezésünkre, vajjon ez megoldaná problémáinkat? Amerika zsidói azt akarják tőlünk, mondjuk meg nekik, de határozottan és világosan, vajjon egy telepes, ha ellátják egy meghatározott letelepedési összeggel, tud-e idegen támogatás nélkül földjén élni és tudná-e adósságát lassan letörleszteni. Csak abban az esetben, ha ez a feltétel teljesíthető, lehet telepítésünket reális kolonizációs munkának tekinteni és akkor nincs akadálya a nagy pénzek megszerzésének. A legfontosabb, hogy megmondhassuk: Ime, amit ti adtok, az évről-évre hozzá fog járni zsidó falvaknak Palesztinában való szaporításához. E falvakban rendezett körülmények között fognak az emberek élni és egy napon megkezdik visszafizetni a nemzetnek, amit telek- és kolonizációs kölcsönökben kaptak.

Megkezdődik a gyakorlati munka

— Egyébként ez a vezérgondolat hatja át a szakértői bizottságot is. Ezt a bizottságot egyébként cionista körök kezdeményezték és ostobaság olybá venni, mintha a Jewish Agency kibővítésének egyik feltétele lenne. Az Agency kibővítése nélkül is kénytelenek lennénk ilyen bizottságot kiküldeni, mert már meguntuk az örökös kritikát, amivel munkamódszereinket —

olykor nem is aaptalanul — illetik. A cionista exekutive gazdasági alapelveink revízióját már megkezdte, hiszen ez volt a Sir Herbert Samuel elnöklete alatt egybehívott gazdasági konferencia célja. A Palesztinába indult delegáció munkája egy további lépés ezen az uton. A delegáció kiküldését a cionisták határozták el és pedig egyáltalában nem a Weizmann-Marshall-fele megállapodással kapcsolatban. Marshall csak akkor érdeklődött a dolgok iránt,

miután a javaslat fölött már megállapodás történt. Azután közösen egy delegáció kiküldésére határoztuk el magunkat és arra, hogy a Jewish Agency kibővítésével várunk addig, amíg a bizottság megteszi jelentését. E jelentés alapján fogjuk a munkaprogramot kidolgozni. Az Agencynek egyébként sincs demonstrációs jellege, hanem mihelyt megalakul, nyomban munkaprogramja lesz, amelynek alapján megkezdődhetik a gyakorlati munka. Ugy vélem, meg fogjuk találni a helyes utat és elő fogjuk teremteni a szükséges pénzt. Ne feledjük: Amerika már ebben az évben husz százalékkal többet ad a Keren Hajjeszodnak, mint az elmúlt évben. Elképzelhető, mennyivel többet adna Amerika, ha a kilátások jobbak lennének!

Fedák Sári

felmentette a budapesti járásbiróság

A bíróság salamoni ítélete a primadona Cs a filmdiva becsületsértési perében

(Budapest, április 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A budapesti járásbiróságon ma rendkívüli érdekességű becsületsértési és rágalmazási pert tárgyaltak, amelynek vádlottja Fedák Sári, a világhírű primadonna és filmdiva volt. A rágalmazási pör előzménye az volt, hogy Falus Ferenc, a „Heti Ujság“-ban, mint biztos információt közölte le Fedák Sárinak egy állítólagos kijelentését, mely szerint a nagy művésznő Bánky Vilma, a szintén világhírű filmdivát „jelentéktelen kis pesti macskának“ nevezte, aki boldog lett volna, ha kezét csókolhat neki. Ezenfelül még olyanokat is mondott Bánky Vilmaról, amelyeket nem lehet kiírni az újságban.

Mindenekért Bánky János, volt rendőrfelügyelő helyettes, Bánky Vilmanak édesapja, rágalmazási és becsületsértési pert indított Fedák Sári ellen.

A mai tárgyalást óriási érdeklődés előzte meg: egész sereg ügyvéd, bírósági alkalmazott, kíváncsiskodó és egy csomó kifetett hölgy szorongott a teremben, a tárgyalás megkezdése előtt.

Jakab járásbíró kérdésére Fedák kijelentette, hogy 1884-ben született Beregszászon, budapesti illetőségű, elvált, németül, franciául,

angolul beszél, vallása római katolikus.

Általános megütközést keltett, amikor Fedák Sári kijelentette, hogy vagyona a rajtlevőn kívül semmi nincs.

A további kérdésekre elmondotta, hogy 4 polgárit végzett, büntetve nem volt.

Mielőtt a tárgyalás érdemében megkezdődött volna, Jakab járásbíró kijelentette, nem tartja valószínűnek, hogy Fedák használta volna a becsületsértési kijelentéseket, majd felszólítja a feleket kibékülésre, amit Fedák visszautasít azzal, hogy kéri az eljárás lefolytatását.

— Ha nem indítottak volna eljárást ellenem, nekem kellett volna a „Heti Ujságot“ beperelnem — mondotta. Becsületes ember vagyok, tehát nem képzelhető el rólam, hogy egy ismert és kitűnő filmdivát megrálgalmazzak.

Ezután Falus Ferencet, a cikk szerzőjét hallgatták ki, aki kijelentette, hogy zártkörű társaságban beszélt informátorával, akinek nevét azonban nem hajlandó alárulni.

A járásbíró ezután kihirdette az ítéletet, amely felmentette Fedákot a becsületsértés és rágalmazás vádjától, mert semmiféle bizonyíték nem merült fel arravonatkozólag, hogy az inkriminált kijelentéseket Fedák tényleg megtette volna.

A szocialisták mérsékelt győzelmével végződtek az osztrák választások

A parlament és Bécs községtanácsának összetétele csekély kivétellel a régi maradt

(Bécs, április 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap zajlottak le Ausztria területén a nagy feszültséggel várt nemzetgyűlési választások, melyek a leadott szavazatok számát véve alapul, a szocialisták győzelmével végződtek, míg a valóságban a szövetszert polgári pártok: keresztényszocialisták, nagynémetek csekély majoritását biztosítják ezután a parlamentben.

Kétségtelen azonban, hogy a polgári pártokat a valóságban mandátumvesztések érték, mert míg a régi parlamentben 37 szótöbbség felett rendelkeztek, most csak 22 szótöbbséget tudtak meghódítani.

A községi választásokon a szocialisták győztek és így Bécs város vezetése továbbra is a szocialisták kezében marad. A kisebb pártok: demokraták, fajvédők és a zsidó választók a két nagy párt küzdelmében örültek fel s bár még a választás végleges eredményei nem ismeretesek: valószínű, hogy egyetlen önálló mandátumhoz sem fognak jutni.

A választások részletes eredményei a következők:

Az első összeszámlálásnál a keresztényszocialisták és nagynémetek egységes listája 76, a szocialistáké hatvannégy mandátumot nyertek. A gazdaszövetség öt mandátumot kapott.

Ehhez jön a burgenlandi eredmény, ahol a szocialisták négy, az egységes lista három és a gazdaszövetség egy mandátumot nyert.

Még tizenkét mandátum sorsa bizonytalan, mely csak a töredékszavazatok összeszámlálásánál dől el.

A legutolsó, 1923-iki választások alkalmával az első összeszámlálásnál a keresztényszocialistákra 75, a szociáldemokratákra ötvennyolc mandátum esett.

A községtanácsi választásokon a szociáldemokraták 78, az egységes lista 42 mandátumot nyert, tehát itt a szocialisták fölényesen győztek.

Az egyetlen zsidó mandátumot az egységes lista kapta meg.

Bécs, április 26. A vasárnapi községi választásokról végleges eredmény még nincs. Bécsben a szociáldemokraták 29 mandátumot nyertek, az egységes polgári lista mindössze 16 mandátumot. Grácban, Linzben, tehát az ipari centrumokban a szocialisták jutottak többségbe.

A bécsi sajtó pártállása szerint itéli meg a választások eredményeit. A keresztényszocialista sajtó a választások eredményeiben a polgári rend megszilárdulását, helyesebben megmentését látja, míg a szocialista sajtó szerint a szocialista mandátumok növekedése Seipel teljes és végleges vereségét jelenti.

Vorarlbergben három egységes polgári és egy szocialista képviselőt választottak meg.

A sékelért dolgozik Niszan és Ijjar hónapjaiban minden cionista.

Kérje mindenütt

az alanti címkével ellátott, kiváló minőségű, közkezdvelt valódi

„FAMILIA“
kenyeret

„FAMILIA“
paine SPECIAL kenyér

édes (élesztős)

Telefon 7-50.

„FAMILIA“
paine de casa
házi kenyér

kovászos

A dévai Transilvania-konzern vállalatai 90 százaléban leépítették üzemüket

A csötésztagyár, a hizlalda és a vagonjavító gépgyár teljesen beszüntették a munkát. A pénzhány, az agrárreform és a horribilis fuvardíjak idézték elő a hatalmas érdeklőség lejtőre jutását. Milliókkal tartozik a CFR négy év óta a konzernnek

(Déva, április 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Erdély egyik legnagyobb kereskedelmi és ipari koncentrációját képezték eddig a dévai Erdélyi Egyesült Kereskedelmi Rt., a Gazdasági és Ipari Rt., a „Katharina“ csötésztagyár Rt., a Transsylvania konzervgyár mint szövetkezet és a Hengermalom Rt., amelyek ugyanazon tőkecsoport érdekkörébe tartoznak. Az utóbbi három gyárat a múlt évben Transsylvania Rt. című egyesítették, míg az Erdélyi Egyesült Kereskedelmi Rt. és Gazdasági és Ipari Rt. külön vállalatként szerepelnek. Annak idején valamennyi vállalat virágzott. Az Erdélyi Egyesült Kereskedelmi Rt. igen kiterjedt liszt-, termény-, szesz- és fűszerüzleteket bonyolított le és az egész környéket uralta, a Gazdasági és Ipari Rt. gép- és vagonjavításokkal foglalkozott, a Katharina csötésztagyár kiváló minőségű makarónit és levestésztát gyártott, a Konzervgyár gyümölcs- és főzelékkonzervei messze földön híresek voltak. Ezek a jólmenő vállalatok most üzemüket legnagyobb részben leépítették, egyedül a villanyerővel járó, modern berendezésű Hengermalom az, amely üzemét ma is fentartja.

Nem fizeti a vasut, megszűnik a gyár

A leépítésnek egyik fő oka a mai pénzügyi helyzetben keresendő. Ugyanis az ipari vállalatok nem képesek oly módon produkálni, hogy saját tőke hiányában a bankamatot kihozzák. Ezenkívül egyéb okok is járultak a sajnálatos üzembeszünetekhez. A Gazdasági és Ipari Rt., azelőtt Takarmánygyár, a háboru alatt alakult abból a célból, hogy egy német találmány segítségével szalmából használható takarmányt gyártsanak, de mire a gyár berendezése elkészült, vége lett a háborúnak. Erre a vállalat gépgyártásra és vagonjavításra rendezkedett be, azonkívül hizlaldát állított fel. Igen sok CFR-vagont javított a vállalat, amely munkáknál mintegy 100 munkást alkalmaztak. A vasut egy ideig rendben fizette a javításokért járó összegeket, de egyszerre beszüntette a fizetéseket és horribilis összegekkel maradt adósa a vállalatnak. A gyár nem győzte a további javításokkal járó befektetéseket és beszüntette az üzemét. Az összes alkalmazottakat elbocsátották s a gyár óriási összeget képviselő gépi berendezéseit 1923 óta a rozsdá eszi. A hizlaldát is be kellett szüntetni, mert Déva és környékének fogyasztó piaca kicsinynek bizonyult és az export akkoriban meg volt szorítva. A gyár emeleti helyiségeit és az irodákat újabban lakásoknak rendezték be. A vasut ma is milliókkal tartozik a vállalatnak.

A kisajátítás és a magas fuvardíjak

A „Transsylvania“ Konzervgyár 25 év óta fennálló üzem, amely gyümölcs és főzelékkonzerv gyártásával foglalkozik. A gyár nyersanyag-szükségletét részben hatvan holdnyi saját területéről, részben a környékbeli nagybirtokosoktól szerezte be egészen addig, amíg az agrárreform úgy a gyárat, mint a nagybirtokosokat meg nem fosztotta területeiktől. Déva környéke ezáltal nem tudta többé a nyersanyag-szükségletet szolgáltatni, úgy, hogy a nyersternények nagy részét a gyár kénytelen a Bánáthól és a régi királyságból beszerezni, — azonban a főzelékfélék ára a horribilis fuvardíjakkal

oly magasra emelkedett, hogy a gyár alig tud versenyképes áron termelni és a vállalat a ki-rótt hatalmas adót sem hozhatja be a magas szállítási díjak folytán előálló költségtöbblet miatt, mindezek ellenére a gyár, amely jelenleg javítás alatt áll, az őszi szezonban előreláthatólag kibővített üzemmel veszi fel a munkát.

Felmondás és munkáselbocsátás

Az Erdélyi Egyesült Kereskedelmi R.-T., amely azelőtt az egész megyében dolgozott, ma igen kis

Óriási árzuhanások a newyorki tőzsdén

Newyork, április 26. A newyorki tőzsdén hétfőn évek óta nem tapasztalt árzuhanások történtek. A zuhanások okátbiztosan nem tudják. Okul emlegetik a Mississipi áradását, a yen váltságát, a kínai bonyodalmatokat és a nagyarányú amerikai szaporodást.

Véget értek az állampolgársági razziák Máramarosszigeten

Máramaros zsidósága nyugodtan állta meg a tűzpróbát és tisztázta magát a vádak alól

(Sighet-Máramarossziget, április 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány hete már annak, hogy egy, a belügyminisztérium által delegált bizottság érkezett Máramarosszigetre, hogy a Máramaros lakosainak állampolgársági jogosultságát ellenőrizze. Közvetlenül a bizottság megérkezése után azonnal megkezdődött a szigeti lakosság „állampolgársági razziája“. Nap-nap után citálták fel a bizottság elé a város és a vidék polgárait, akiknek minden rendelkezésükre álló okmánnyal igazolni kellett, hogy román állampolgárok, akiknek megvan törvényes jogcímük az országban való tartózkodásra. A bizottság most befejezte tevékenységét és Alimenescu vezérfelügyelő vezetésével ma délután a gyorsvonattal visszautazott Bukarestbe, hogy beszámoljon Goga belügyminiszternek az elért eredményekről. Az állampolgársági razziákat ugyanis euzista presszióra intézményesítette a belügyminiszter, elsősorban Cuza professor parlamenti interpellációjának hatása alatt, aki azt állította, hogy a Máramarost az utóbbi években 70000 idegen (recte: zsidó) özönlötte el.

Goga belügyminiszter legutóbbi beszédében egyáltalán nem igyekezett titkolni, hogy ezek ellen a „bezönlött“ idegenek ellen kíméletlen kampányt indít.

Ennek a kampánynak első stációja volt a máramarosszigeti állampolgársági razzia, amely most ért véget.

Bár a bizottság aktáiba nem sikerült beekintést nyernünk,

azt már most megállapíthatjuk, hogy a bizottság vajmi kevés eredményről fog beszámolhatni a belügyminiszternek.

A Cuza által invokált fantasztikus szám most már a hivatalos akták bizonyító ereje

mértékben működik. A tisztviselők nagyrészenek felmondtak.

A Katharina csötésztagyár abban az időben alakult, mikor a Takarmánygyár beszüntette a működést. Harminc, többnyire női alkalmazott foglalkozott a készlet előállításával és a vállalat oly szépen indult, hogy nagyban kenyérgyártásra akartak berendezkedni. De mint általában az egész ország csötésztagyárai, úgy a dévai is lassankint redukálta az üzemét, mert a fogyasztóközönség vásárló- és fizetéseképtelensége miatt tultermelés állott elő, mig-nem a hónap elején az összes munkásokat elbocsátották.

Munkatársunk felkereste a vállalatok egyik igazgatóját, Gál Ármint, aki kijelentette, hogy a banküzletek jövedelmezőbbek az ipari vállalatoknál, amelyek maximum 10 százalék hasznot képesek produkálni, addig teljes lehetetlenség az ipari üzemeket újból működésbe hozni. Az igen nagy kö-tött vagyont képviselő „Transilvania“ vállalatok újbóli megindulása tehát kizárólag a pénzügyi viszonyok javulásától függ.

alapján fog koholtá és tendenciózussá válni.

Nagyon kevés azoknak a szigeti polgároknak száma, akiknek igazoló irásait nem találta rendben a bizottság.

Ezek is többnyire olyanokból rekrutálódnak, akiknek állampolgársági ügye elintézés alatt áll és akiket nem fenyegetheti az a veszedelem, hogy mint idegeneket kiutasítják az országból.

Itt azonban meg kell állapítanunk, hogy a bizottság nem minden alkalommal járt el a kellő objektivitással és olyanokat is minősített „idegen“-nek (strein), akik több, mint 30-40 éve élnek Szigeten s egyedüli bűnük az, hogy nem ezen területen születtek. Feljegyzésemelől, hogy

ezeztől a zsidóktól megkérdzték, üz-nek-e olyan foglalkozást, amely után adót fizetnek.

A bizottság azonban olyanokat is idegeneknek minősített, akik igazolni tudták, hogy évtizedek óta a város területén laktak, de elnézés, vagy más ok folytán kimaradtak az állampolgársági összeírásból. Ezeknek az ügye az itélőtábla előtt fekszik és bizonyos, hogy a bírósági fórum döntése alapján a bizottság kvalifikációja automatikusan meg fog változni.

Mindenesetre meg kell állapítanunk még azt is, hogy a máramarosszigeti zsidóság bámulatos fegyelmezettséget tanusított a különös és egészen szokatlan razzia alatt. A beidézetek pontosan eleget tettek kötelezettségüknek és megkönnyítették a bizottság munkáját. Hinni reméljük, hogy a bizottságot objektivitás fogja vezérelni jelentésében és hogy a máramarosszigeti razziát nem fogja ártatlan emberek jaja és igaztalan meghurcoltatása követni.

Törvényesen elrendelték,

hogy minden üzembentőszekrény álljon készen.

Mentő-szekrényeket

legolcsóbban szállít

Rózsa M. drogeriája

Cluj. Fűtér 26. szám

Öntudatos zsidók, bármilyen irányzat-hoz is tartozzatok, váltsátok meg a sékelt! Lépjétek be annak a nagy tábornak soraiba, amely békés eszközökkel a zsidó nép jövőjét építi.

KÉRJE MINDENÜTT

DREHER-HAGGENMACHER

KÖZKEDVELT SÖREIT!

DACIA
extra
special

Dupla
maláta

- **BAK** -

Korona

extra
special

Márciusi

világos

Az Uj Kelet az egy-dóság napilap
szerkesztik: Giszka
Felelős szerkesztő:
Az Uj Kelet cikkeinek
megjelenésével

A m

563
192

Sugárpálcáját az emelte meg a ha a Dirigens, ki fe-tavaszt terem, m

A partitúrát isten szimfóniát a szín s lilát az orgona. harsogva ont, ill

Szívek, szavak, ő emlékek, erdők, h egyszerre mind-m a viharzó árba, m

Mit kavár a tavas a Dirigensnek alá míg mámorral szis részegülten törn

Jó hangnak lenni megzendülni a tav egy sorsot érezni s felolvadni az uj

— Megkezdődő

lezőinek vagyonjog jelentik: A törvényszé a-Károlyi Mihály hitel jogi igények ügyében. Leszámítoló és Pénzvázási fejedelmén kétezer dr. Ács Jenő, Károlyi mejtelt védői költség velettek. Ciráky József bejelentettek különböző további három tárgyal birtokok igénylői száma jegyzőkönyvbe vétele demben dönteni a köv

— Rabok husv

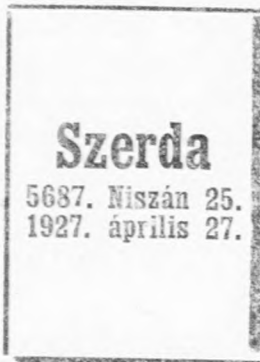
miniszter egy mindenk intézkedésével elrendel alkalmából szórakoztató a rabok részére. Koloz mindig áldozatkész dr. dezte meg román hus nevelő előadást, amely magasnívőju művészet rabok dalárdája, a gör kara vallásos dalokat művészei és művészn művészi zeneszámok Vasnica görögkeleti e ferencendi szerzetes Dr. Giurgiu János a mai erkölcsi rendről végig érdekes előadást ügyvéd kiosztotta a mányokat két-két piro Valóban megható volt nevében Luculescu J és a foglyok hálájaké nyújtott át Giurgiu c

Tavaszi

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági szolidaritás alapja.
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár



A Dirigens

Sugárpálcáját lázas lendülettel emelte meg a halk hajnalban Ő, a Dirigens, ki fénybe szökkenő tavaszt teremt, mire itt a reggel.

A partitúrát isten írta, melyből szimfóniát a színek dirigálja s lilát az orgona, vöröset a mályva harsogva ont, illetve szellemektől.

Szívek, szavak, örömek és kínok, emlékek, erdők, harcok és hevek egyszerre mind-mind belezengenek a viharzó árba, mit kavár a szent titok.

Mit kavár a tavasz orekestere im, a Dirigensnek alázkodva bár, míg mámorral színes a határ s részegülten törnek rám dalaim.

Jó hangnak lenni e teli zengésben, megzendülni a tavasz-operában egy sorsot érezni fűben, fűben s felolvadni az újult mindenségben!

Salamon László

— Megkezdődött Károlyi Mihály hitelezőinek vagyoni jogi tárgyalása. Budapestről jelentik: A törvényszék mára tüzte ki a tárgyalást a Károlyi Mihály hitelezői által bejelentett vagyoni igények ügyében. A tárgyaláson a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank Károlyi régi tartozási fejeiben kétezer dollárt, dr. Nagy Vincze, dr. Ács Jenő, Károlyi védői a hazaárulási perben megítélt védői költség címen 800 ezer pengőt követeltek. Ciráky József, gróf Károlyi Gyuláné is bejelentettek különböző követeléseket. A bíróság további három tárgyalást tűzött ki a Károlyi-birtokok igénylői számára. Az összes követelések jegyzőkönyvbe vétele után fog a törvényszék érdemben dönteni a követelésekről.

— Rabok husvétja. Cudalbu igazságügy-miniszter egy mindenképen emberséges és szociális intézkedésével elrendelte, hogy nagyobb ünnepek alkalmából szórakoztató-nevelő előadást rendezzenek a rabok részére. Kolozsváron az örökké agilis és mindig áldozatkész dr. Giurgiu János ügyvéd rendezte meg román husvét napján az első ilyen nevelő előadást, amelynek programja vetekedett egy magasnívójú művészestély műsorával. A fiatalok rabok dalárdája, a görögkeleti papinvenődékek ének-kara vallásos dalokat adott elő, a román színház művészei és művésznői szavaltak és énekeltek, művészi zeneszámok követték egymást, Simion Vasnica görögkeleti esperes román, Trefan Leonard ferencrendi szerzetes magyar beszédet tartottak. Dr. Giurgiu János egyórás hatalmas beszédében a mai erkölcsi rendről tartott tanulságos és mindvégig érdekes előadást. A program után Giurgiu ügyvéd kiosztotta a raboknak a szeretet-adományokat két-két piros tojást és egy-egy kalácsot. Valóban megható volt a foglyok öröme, akiknek nevében Luculescu Joan mondott köszönő beszédet és a foglyok hálójaképpen egy szivalaku kalácsot nyújtott át Giurgiu dr.-nak.

A CFR felbontotta a körösvölgyi iparvállalatok és az ACSEV közötti szerződéseket

Május 15-ig öt évre visszamenőleg követel iparvágány-bérmegterítést az államvasut, mert különben nem ad vagont a gyáraknak és fatermelőknek. Magának az ACSEV-nek is több, mint egymilliót kell fizetnie saját iparvasutjainak használatáért

(Arad, április 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mikor ötven évvel ezelőtt az Arad-Csanádi Vasutak Rt. elnyerte kilencvenéves koncesszióját, nyomban hozzálátott ahhoz, hogy az arad-megyei Körösvölgyében lukratív iparosodás és östermelés induljon meg, ami egyik feltétele volt a vasut jövedelmezőségének. Ezért az ACSEV előnyös szerződéseket kötött a fatermelőkkel és iparvállalatokkal, amelyekben átengedett nekik ingyenesen, vagy csekély bér ellenében megfelelő területeket, hogy azokon a fővonalba csatlakozó lerakodó vágányokat építsenek. Ezeknek a vágányoknak nélkülözhetetlen fontossága volt, mert azok mellett terült el az üzemek rakterülete és a berakodást a kevés mellékvágánnyal bíró állomásokon nehezen lehetett volna lebonyolítani.

Januárban a CFR megállapodott az ACSEV igazgatóságával a magánvasut átvételére, bár ténylegesen azt öt évvel ezelőtt már birtokba vette. Tíz nappal ezelőtt az érdekelt vállalatok értesítést kaptak a CFR vezérigazgatóságától, amely szerint az államvasut az ACSEV-vel kötött szerződéseket érvényteleníti és

követeli, hogy a vállalatok a legrövidebb időn belül öt évre visszamenőleg horribilis béreket fizeszenek meg,

különben a késedelmes vállalatok sehol a CFR vonalán nem kapnak vagont. Ez a rendelet más szóval azt jelentette, hogy a körösvölgyi vállalatok vagy megfizetik a százezrekre rugó követelést, vagy leállítják üzemüket, mert ugy sem kapnak szállító eszközt. A bér nagyságára jellemző, hogy egy száz méter hosszú csatlakozó vágánnyal bíró vállalattól 80.000 lej, a nagyobb üzemektől pedig 300-500 ezer lejig terjedő összeget követel a CFR „utólagos bér-

fizetés” címén.

A legsúlyosabban a rendelet magát az ACSEV-et érinti, amelynek régi vonalainál terült el a zimándi kőbánya, a gurahonci cementgyár, az alvácai talpfatelítő és a 8000 hold erdőséget kitermelő üzemek, melyek az ACSEV kereskedelmi vállalatai. Természetes, hogy az ACSEV ötven évvel ezelőtt nem fukarkodott a saját iparvállalatai kiépítésében és így töle

közel egymilliót követelnek azon használat után, amikor a vasut és felszerelése jogilag az övé volt.

Ha a rendeletet fentartják, az ACSEV üzemait le fogja állítani és a felmerült differencia eldöntését a bíróságra bizza. Az érdekeltek szerződésének jórésze csak negyven év múlva jár le és nem kis izgalommal vették tudomásul, hogy a CFR tulteszi magát azon, hogy mint jogutódnak az ACSEV által kötött szerződéseket respektálnia kell.

A körösvölgyi iparvállalatok elérték Christea temesvári kerületi igazgatójánál, hogy a vasut május 15-ig még kiállít számukra vagonokat. Most

a rendelet visszavonására együttes lépéseket tesznek.

Az akció sikertelensége esetén viselniük kell a károsodást, amely a hátralevő negyven évre százméterenként körülbelül 800 ezer lej tesz ki. A leghátrányosabb szerződő félnek, az ACSEV-nek évi 10 koronát kellett fizetnie. Így segíti a CFR az aradmegyei fatermelést ugyanakkor, amikor az a magas fuvar miatt a 100-200 kilométerre levő magyarországi állomásra sem tud már exportálni.

— Oroszországban a diákokat és a nőket is katonai szolgálatra képezik ki. Moszkvából jelentik: A szovjet-tanács legutóbbi kongresszusán Borozinov hadügyi népbiztos a szovjet-hadseregéről beszélt. Bejelentette beszédében, hogy legközelebb a diákokat is katonáknak képezik ki és a nőket is belevonják a szolgálatba. Hagsulyozta, hogy azon kell igyekezni, hogy a vörös hadsereg technikailag is elérje a nyugati hadseregeket. A legelső feladat a vegyi támadás elleni felkészülés. Ezután ismerteti az orosz haditengerészet helyzetét, amely a Keleti és Fekete-tengeren erős, másutt gyenge.

— Eljegyzés. Mandel Esztike Beclean és Zeif Ferenc Ileana jegyesek. (Minden külön értesített helyett.)

— Gross Magda és Mandula Dezső Turda jegyesek.

— Dráma a házbér miatt. Párisból jelentik: Lilas külvárosban az egyik bérház tulajdonosa felszólította lakóját, hogy rögtön fizesse ki hátralékos házbéretét. A lakó a felszólítás felett való elkésérségében becsöngetett háztulajdonoshoz, akinek nyakát beretvával keresztülvágta, majd berohant a lakásba és a háztulajdonos feleségét, 21 éves leányát, életveszélyesen megsebesítette. Ezután visszament alkásába, ahol a saját ereit vágta fel beretvájával.

— Per, amely ötven évig tartott. Dévai tudósítónk jelenti: A dévai törvényszék a napokban mondott ítéletet egy polgári perben, amelyet még 1877-ben indítottak meg. A keresetet Laforge N. örökösei adták be a görögkatolikus román egyház ellen 900 forintért, mely összeget elődjük kölcsönként adott az egyháznak. A tárgyalás folyamán beigazolást nyert, hogy az összeg 1898-ban vissza lett fizetve, miért is a bíróság a felpereseket elutasította.

— Enyhült a japán gazdasági válság. Tokióból jelentik: A nagyarányú gazdasági válság, mely a legnagyobb japán bank bukására vezetett, engedett feszültségéből. A bankok újból megnyitáltak s a közönség kissé megnyugodott.

Tavaszi ujdonságok

megérkeztek
NEUMANN M. Cluj férfi- és
fiu-ruha áruháza,
Piata Unirii 14.

Venus

illatszertár csődtömeg-
kiárúsítása megkezdődött
Str. Iorga (Jókai-utca New-York mellett)

Eladási idő d. e. 9-1-ig, d. u. 4-7-ig. Kölnivizek 8 lei. Fogkefék 8 lei. Puderek 8 lei. Csak rövid ideig.

Tavaszi ruhák olcsó festése, tisztítása megkezdődött CINK-nél, Cluj

— **Rudolf trónörökösnek adta ki magát egy lajosmizsei patkányirtó.** Budapestről jelentik: A fehér terror idejéből ismert pest-megyei Lajosmizse községben él egy Ferenc Adolf nevű patkányirtó, akinek emellett a békés foglalkozás mellett még az a híressége is volt, hogy valami titokzatos oknál fogva a hiszékeny nép Rudolf trónörökösnek tartja. Eleinte csak csufolkodás számba ment a trónörökösi mellékfoglalkozás, később azonban a tanyai parasztok egyre erősebben kezdték hinni, hogy Ferenc Adolf tényleg nem más, mint a volt osztrák-magyar trónörökös és nagy tömegekben mentek be Lajosmizsére, hogy az állítólagos Rudolfot szemtől szembe lássák. Adolf bácsinak ez a nagy népszerűség rövidesen a fejébe szállt és lassanként maga is kezdte hinni, hogy ő tényleg egyetlen jogos igénylője a magyar trónusnak. Minthogy hallgatói voltak, a patkányirtó műtrónörökös elhatározta, hogy népgyűlést fog rögtönözni. Fel is állt egy asztal tetejére és kemény szavakkal kezdte ostorozni a magyar kormányzatot. A legtréfásabb a dologban, hogy a vén bolondot komolyan vették és a csendőrség ma felsőbb utasításra Ferenc Adolfot letartóztatta és az államügyészség fogházába szállította. Az ügyészség Ferenc Adolf ellen a magyar állam gyűlése címén eljárást indított. A 70 éves ember az ügyészségen is egyre azt hajtogatja, hogy ő igenis Rudolf volt trónörökös.

A kolozsvári Heinrich-féle

Borax-gyógyszappan

a bőrnek fiatalos lágyaságot, üdéséget és friss színt kölcsönöz. Finom díszkrét illata, meghódította az előkelő világ hölgyeit

— A „Repriz“ legújabb száma is bizonygatótétel a vállalt program mellett, melynek legfőbb célja: a szellemi élet örök kontinuitásának igazolása a legmaradandóbb értékeken keresztül. Ezen kikezdetetlen értékek legmegkapóbb részleteit közli minden számában a „Repriz“. A legújabb számban Rousseau, Börne, Addison, Wilson, Maupassant ragyogó írásaival találkozunk.

— **Négy száz holttestet fogtak ki eddig az amerikai árvíz habjaiból.** Newyorkból jelentik: Memphis közelében 23 nő és egy gyermek az árvízkor benszorult a házban és mindannyian megfulladtak. Idáig a habokból 400 holttestet fogtak ki. 9000 négyzetméternyi szántóföldnél több van ezideig víz alatt.

— **A kolozsvári második válogatott futballcsapat Désen.** Tudósítók jelentik: Pop Cornel dr., Dés város sportbarát polgármestere a város sportéletének fellendítésére husvét vasárnapjára barátságos mérkőzésre hívta meg Kolozsvár válogatott csapatának második garmuráját. A szép mérkőzés 1200 néző előtt folyt le. Az első félidő eredménytelensége után a második félidő 30. percében Suhányi, a kolozsváriak lefutó jobbösszekötője Ébel dési kapus hibájából gólt lő. A dési válogatott a górra erős ellentámadásokkal felel, amelyek eredményeként a 44. percben elért kormerből Arnold labdáját Weisz Ernő a kolozsváriak hálójába fejele. Végeredmény 1:1. Hochstadt jól bíraskodott.

— **Harc rablók és katonaság között.** Newyorkból jelentik: Az Egyesült-Államok kormánya az egyre fölbukkanó vonatrablások ellen csapatokat rendelt ki a vasuti vonalakra. Az egyik vonalon többórás tüzharc fejlődött ki a csapatok és a banditák között, amelynek során hetvenen elestek. A rablók üldözése tart.

Makacs székrekedés, vastagbél kataris, vértorlóadás, puffadás, aranyeres csomók, csipőfájás eseteinél a természetes „Ferenc József“ keserűviz, reggel és este egy egy kis pohárral bevéve, rendkívül becses háziszser. Klinikai megfigyelések tanúsága szerint a Ferenc József viz még ingerlékeny belü betegeknek is fájdalom nélkül hat. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **A dési zsidó nőgyelet husvétii segélyakciója.** Tudósítók jelentik: A dési zsidó nőgyelet ebben az évben is széleskörű társadalmi akciót indított a pészach ünnepek alkalmából a rászoruló zsidó rétegek segélyezése érdekében. Az akció dicséretes eredményeként, amelyben Neuberger Samuné, dr. Lebovits Lincé és dr. Berger Emánuelné szereztek elismerésreméltó érdemeket, tizenhatezer lej készpénzt és igen sok ruhaneműt osztottak szét.

— **Ferenc József unokája szocialista kortes.** Bécsből jelentik: A vasárnap lezajlott osztrák képviselőválasztásokat megelőző propaganda egyik legérdekesebb jelensége az volt, hogy a mai rezsim egyik leglelkesebb agitálójája Ferenc József unokája, Windischgrätz Ottó herceg elvált felesége volt. A főhercegnő ma az osztrák szociáldemokrata párt harcos katonája és buzgó választási agitátora, aki gyakran látható a szocialisták választási gyűlésein. A főhercegnő-eltárs fogadta az újságírókat és a következőket mondotta nekik: Különböző utakon lehet a szocializmushoz eljutni. Nekem előbb meg kellett járnom az élet iskoláját, tapasztalatokat kellett szereznem azoknak a köröknek életfelfogásáról, amelyekben házasságom után éltem. Ez az ügy elég sokáig foglalkoztatta a nyilvánosságot. Szilárd meggyőződésem — fejezte be nyilatkozatát — Erzsébet főhercegnő — hogy a jövő a szocializmusé.

— **Fehér Imre szintársulata Désen.** Tudósítók jelentik: Fehér Imre szintársulata vasárnap kezdte meg négy hétre tervezett dési színpadját, amelyre a legjobb újdonságokból állította össze műsorát. A társulat a Cirkuszhercegnőben mutatkozott be nagy sikerrel, amelyből Nagy Anci primadonna, Fekete Rózi szubrett, Szűcs Laci bonviván, Szakács Árpád, Sz. Katona Emmy és Körösy Zoltán egyformán vették ki a részüket. A bérleti előjegyzésből is ítélve a szezon igen jónak ígérkezik.

— **Május elején kerül a magyar parlament elé az olasz-magyar szerződés ratifikálása.** Rómából jelentik: A félhivatalos „Agentia de Roma“ szerint Bethlen magyar miniszterelnök május elején terjeszti a magyar parlament elé ratifikálás végett az olasz-magyar szerződést, mely után többtagu magyar delegáció Rómában ünnepélyesen kicséréli az okmányokat. A magyar kormány már megkezdte a tárgyalásokat Jugoszláviával a fiumei transitó ügyében. A tárgyalások valószínűleg egy hónapon belül befejeződnek.

STANIOLT

Nagyban is szállít Révész Béla papirkereskedése Marosvásárhely Kérjen ajánlatot

Megjelent az amerikai **Royal írógépnék egy-váltós portabelje.** Kapható: Goldstein, Oradea. Standard, Cluj. Meteor, Timisoara írógépválatoknál

Raktáron levő

Kalapok

teljes kiárusítása megkezdődött.

Mutatványárak:

Gyunkits kalap 650—750
Nyulszőr 450—550
Loden kalap 100—180
Gyapju kalap 200—350

Weisz Siegfried

Cluj, Calea Regele Ferdinand 10.
(volt Wesselényi-u.)

— **Holland-Indiában pestis pusztít.** Hágából jelentik: Holland-Keletindiában nyolc hete pestises sárgaláz pusztít. A járványnak eddig 1388 ember áldozata van.

— **Orvosi hir.** Dr. Engelberg Oszkár belgyógyász, röntgenológus, volt belklinikai orvos, a „Nerva“ szanatórium intézeti főorvosa, rendel 2—5-ig, Főter 5 szám alatt.

— **Meghalt Edvi Illés Aladár.** Budapestről jelentik: Edvi Illés Aladár a tudományos működéséről nevezetes kiváló műegyetemi professzor, nyugalmazott államtitkár, életének hetvenedik évében vasárnapra virradóan meghalt.

— **Ligeti József tanítványainak estélye.** Vasárnap este a kisebbségi Ujságíróklubban Ligeti József, az Opera balletmestere néhány tanítványának legújabb kreációját mutatták be. Tera Gerschín, Stefanidesz Ili, Witiczki Elvira és mások mutatkoztak be megérdemelt sikerrel. A terem zsúfolásig megtelt és valósággal ünnepelték nemcsak a fiatal táncosokat, hanem a legmesterüket, a nagytehetségű Ligeti Józsefét.

— **Amerika legutóbbi hitelei Európának.** Newyorkból jelentik: Az Unió 1926-ban egymilliárd, 1927 első negyedében 361 millió dollár hitelt nyújtott Európának. Ez eddig a legnagyobb szám Amerika hitelnyújtásában.

Ignotus

mélyreható intellektualitása, mely a legbonyolultabb jelenségekbe is a művész intuíciójával, a gondolkodó éleslátásával, a pszichológus analízisével lát bele, az „Olvasásközben“ című kötet új folyamában teljes fényében ragyog fel. Ennek a szellemes, nagyszerű gondolkodónak nevéhez egy egész korszak fűződik s épen az „Olvasásközben“ című kötetek voltak azok, melyek utmutatást adtak napjaink törekvőinek és törekvéseinek. Az „Olvasásközben“ új kötete kiemelkedő darabja új sorozatunknak.

Hasonlóan értékes könyvet juttat az új sorozat Szabó Imre „Zsidó Almanach“-jával olvasóink kezébe, mely színes írások, szindarabok, illusztrációk, kottamelléklet és hasznos tudnivalók gyűjteménye.

Az olcsó könyvesportba tartoznak:

Szabó Imre: Zsidó Almanachja (1927)

Ignotus: Olvasásközben, tanulmányok

Dosztójevszkij: A főinquisitor, regény

Kassák Lajos: Misilló királysága, regény

Wilde Oszkár: Az emberi lélek a szocializmusban

Blicher Clausen: Heine Inga, regény

Tábori Róbert: A negyvenéves férfi, regény

Schopenhauer: A szerelem metafizikája

Zoltán Sándor: Örvény, dráma

Ben Ami: Palesztina—Egyiptom utmutató.

A szenzációs könyvsorozat ára — portóköltésén kívül — **százhusz lej.** Megrendelhető levelezőlap útján az Uj Kelet könyvsztályában (Cluj, Strada Baron L. Lop 10.) Kolozsvári olvasóink az Uj Kelet kiadóhivatalában vehetik meg a sorozatot, levél, vagy telefon-rendelésre házhoz küldjük.

A sékel megváltása és terjesztése biztosítja a cionista szervezet autoritásának növekedését, ami viszont előfeltétele a Palesztina felépítésének szolgálatában működő ható erők fokozásának.

קאנקורו

דיא מאראטלודאשער ארטה. איר. קולטוס געמינדע זוכט איינען שויב פארציגליכען בית וקורא דער ירא שמים מרבים איזט אונד דתרה אויף ווישט וצודוג האט פיר יע פריהער אנער שמעללען.

דעפלקטאנטען דיא פאן גאוי זמנו קבלות האבען וואללען איהרע קבלותקאפען זאמסט אננאבען איהרעם אלטערס ביודערונען וויר קענס אונד פאמיליענישטאנדעם אונטערגעפער סיגמען פארשטאנד איינזענדען געהאלט לויט איבעראיינקאממען. צום פראבען ארא ווערדען נור בערופענען צוגעלאסען אונד שפענען פערנישטע. Cc. Cantatea orth. izr. Ludoşul de Mureş.

Hirdessen az Uj Keletben

Figyelem! Harisnyá Barab

cégnél szerezhetők b (volt Szij Női pamutharisnya Női flohrharisnya Férfi pamutharisnya Férfi flohrharisnya Gyermekharisnya . . .
Állandóan nagy Angro és

Budape nemze vásár

Legjobb alkalom Ny gazdasági kap

Kiállítók és látogatók visszautazásnál érve utaknál pedig ugy a nál érvényes 50%-os

Vizumment

Az összes kedvezmény mutatásához vannak gositások és a daru vásárigazolványok k

iroda (V., A

Cluj: Kereskedelmi

Arad, Brasov, Deva,

és Iparkamara

Bistrita: Laurentzi J

Carei: Brichta Miks

Dej: Stojta László

Diciosanmartin: Pek

Oradea: Hala de Con

Satu-Mare: Uniune d

a Patronilor d

Timisara: Tedeschi

Turda: Polonyi Sánd

Zsák é

eladás

Kárpitos ké

kerti nyé

Boskovics

Str. Regina Ma

CAR

szőlő

Szőlő

amerikai sima és g kaphatók Caspari Pr. Ar megye. Ar

Cluj (Kolozsv legrégibb confe áruházába

megérkezt a leguja

Figyelem! Hölgyek és urak! Harisnyák és mindenféle rövid- Barabás & Co árak a legolcsóbban

cégnél szerezhető be. — Calea Regele Ferdinand
(vált Szigethy hentesüzlet)

Női pamutharisnya	L. 29-től feljebb
Női flohrharisnya	L. 63-tól
Férfi pamutharisnya	L. 19-től
Férfi flohrharisnya	L. 65-től
Gyermekharisnya	L. 20-tól

Állandóan nagy raktár D. M. C. árukból!
Angro és Endotail osztály!

Budapesti nemzetközi vásár

április 30-
május 9. 1927.

Legjobb alkalom Nyugat- és Középeurópa új gazdasági kapcsolatok létesítésére.

Kiállítók és látogatók a C.F.R. összes vonalain a visszautazásnál érvényes 50%-os, a magyar vasutaknál pedig úgy az oda, mint a visszautazásnál érvényes 50%-os jegykedvezményt élveznek.

Vizummentes határátlépés.

Az összes kedvezmények a vásárigazolvány felmutatásához vannak kötve. — További felvilágosítások és a darabonként 150 leibe kerülő vásárigazolványok kaphatók: Budapest, Vásárhoza (V., Alkotmány-u. 8.)

Cluj: Kereskedelmi és Iparkamara.
Arad, Brasov, Deva, Tg.-Mures: Kereskedelmi és Iparkamara.

Bistrita: Laurentzi János börgyár.
Carei: Brichta Miksa.

Dej: Stojka László fűszerkereskedő.
Dicioamartin: Pekry Sándor földbírtokos

Oradea: Hala de Comerciul din Oradea

Satu-Mare: Unione Industriilor de Fabrica si a Patronilor din jud. Satumare

Timisara: Tedeschi Béla, II. Str. Dacilor 17.

Turda: Polonyi Sándor, fűszerkereskedő

Zsák és ponyva

eladás és kölcsönzés.

Kárpitos kellékek, zsinegek,
kertiernyők, szalmazsákok
Boskovics József, Cluj
Str. Regina Maria 15. Telefon 910.



Szülőoltványok

amerikai sima és gyökeres vesszők legjobban kaphatók Caspari Fr.-nél, Medgyesen Nagyküküllő-megyében. Árjegyzék kérésre.

Cluj (Kolozsvár) legrégebbi confection-áruházába megérkeztek a legújabb

női modell-kabátok

Selyem köpenyek..... 3500 leitől
Couvertot, Ripsz és Berberi szövetből 3000 leitől
Angol szövetből női kabátok 1500 leitől

kizárólag a DIAMANTSTEIN cégnél kaphatók.

Külön méret-osztály. Férfi öltönyök, Fregoli kabátok, feltöltök nagy választék és legolcsóbb bevásárlási forrás. Tisztviselőknek nagy kedvezmény

Közgazdaság

Tőzsde

Belföldön a bankok és a bukaresti tőzsde még nem dolgoznak. A lej Zürichben ma 335-335 volt. Tegnap este Kolozsváron az a hír terjedt el, hogy a lej Zürichben 4:10-re emelkedett. A hír természetesen minden alapot nélkülözött, de az ünnep miatt tájékozatlan piacot még ma délelőtt is, a zürichi jelentés megérkezéséig, idegességben tartotta.

Állandóan emelkedik az olasz lira. A nemzetközi pénzpiacnak legnagyobb érdeklődéssel kísért eseménye ma kétségtelenül az olasz lira rohamos állandó javulása. Milánót február elsején még csak 22.23-mal jegyezték Zürichben, március elsején 22.75-tel, április 14-ikén 26.18-cal, április 22-ikén 26.70-nel, április 26-án 49.45-tel. A liraszossz — általános vélemény szerint — az idegen tőke bevonulása idézte elő. Része volt benne természetesen a nemzetközi spekulációnak is, habár ez alkalommal a spekuláció minden excesszustól tartózkodik. Másik oka a lira feltűnő előretörésének a fokozatos defláció, amelynek iramát mi sem jellemzi jobban, mint az, hogy márciusban kerek 141 millió lirával 5577 millióra csökkent az olasz bankjegyforgalom. Tekintettel arra, hogy Olaszország majdnem mindenben import-állam, a lira jelenlegi magas árfolyama igen kedvezően érezteti hatását a gazdasági életben. Az exportra dolgozó ipar aggodalmát az olasz kormány azzal oszlatta el, hogy rövidesen megállítja a lira javulását és körülbelül 100-as fontkurzuson stabilizálni fogja.

Kartellárgyalások a középeurópai nemes-acélgyárak között. Prágából jelentik: Április végére a német, osztrák és csehszlovák nemes-acélgyárak, amelyek között már hosszabb idő óta folynak előzetes megbeszélések, újabb konferenciára ülnek össze, hogy egy esetleges

érdekközösség formáját megbeszéljék. Hír szerint a Poldi Hütte, mint csehszlovák vállalat, kartellen kívül szándékozik maradni.

Ötven százalékkal felemelik a német cukorvámot. Berlinből jelentik: Közgazdasági körökben elterjedt hírek szerint a német birodalmi gyűlés elé legközelebb javaslatot terjesztenek be, amely a cukor importvámjának ötven százalékkal való felemelését mondja ki.

Közös agrárfront Magyarország és Jugoszlávia között. A magyar és jugoszláv kormányok kereskedelmi tárgyalásaival kapcsolatban az a terv merült fel, hogy közös gazdasági frontot építsenek ki. Ebben az esetben a két ország mezőgazdasági exportfeleslege nem versenyezne egymással, hanem közösen és kedvező feltételek mellett tudnák ezeket értékesíteni azokban az utódállamokban, amelyek bevitelre szorulnak. A megegyezés elsősorban a cseh vámok ellen irányul, de ha Románia is csatlakozna, úgy erősen megvédené a gazdák érdekeit a középeurópai fogyasztóállamokkal szemben.

Székházat vett a kolozsvári Minerva-biztosító. Az új érdekeltségbe került kolozsvári Minerva-biztosító intézet a napokban megvásárolta a Ferdinánd király-ut 37. szám alatti háromemeletes palotát, amely legutóbb Goldstein Dezső marosludasi kereskedő tulajdona volt. A palotát, amely eredetileg Deutsch Ferenc építész-mérnöké, majd Jeremiás Józsefé, a Kristály-gőzmű tulajdonosáé volt és ő adta el 1919-ben Goldstein Dezsőnek 600 ezer koronaért, a Fonciera és egy másik biztosító is alkudta, de ezek később az opciót visszaadták és így került a palota közel ötmillió lejért a Minerva-biztosító tulajdonába. Az intézet, amely jelenleg a római katolikus státus házában van elhelyezve, rövidesen át is költözik saját székházába.

SPORT

A Kispesti AC kettős győzelmet aratott Kolozsváron

KAC—Haggibbor 5:1 (2:1). KAC—Románia 6:2 (1:2)

(Cluj-Kolozsvár, április 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap és hétfőn, román husvét napjain a Kispesti AC profiegyüttese szerepelt Kolozsváron és úgy a Románia, mint a Haggibbor fölött nagy gólarányú győzelmet aratott. Mindjárt hozzá is tehetjük, hogy ezek a nagy gólarányú győzelmek egyáltalán nem hü visszatükrözői a vendégek és a kolozsvári sportegyletek tudása közötti erődifferenciának: A Románia nagy balszerencsével küzdött vasárnap, a Haggibbor együttese pedig meglepetésszerűen indiszponáltan játszva, egyik legjobb játékosát nélkülözve is csak birói tévedések útján szenvedte el a nagy gólarányú vereséget.

A KAC-szürke profiegyüttes

Ez nem a Kispesti vendégek játékeréjének le-

becsülését jelenti: a kolozsvári publikum a KAC-ban egy igen szimpatikus, meglehetősen diszciplínált futballtizenegyet ismert meg, amelynek mindegyik tagja kijárta a futball középiskoláit, erős fizikumú, nagy lendülettel, szívvel és lélekkel játszó futballisták. Különösen a védelem produkált masszív és nagyvonalú játékokat. A futball izletes csemegéit: technikai finomságokat, meglepetésszerű trükköket azonban nem mutattak a budapesti vendégek. Meglehetősen sablonos, egyszerű játékokat produkáltak és főleg a szélsőknek kiadott szöktetésekkel próbálták a labdát az ellenfél kapuja elé vinni. Valami nagy lövőkészséggel sem rendelkeznek a KAC csatárai, viszont szorgalmas összjátékuk, lendületük pótolta ezeket a hiányokat.

A csapat legjobb játékosa kétségkívül a válogatott balhátvéd Dudás, aki különösen a második nap ideális bekkjátékot produkált. Térőelő felszabadító rugásai, fejjátéka, helyezkedése, kapcsolásai mind kivételes klassziszáról és tehetségéről tanuskodtak. Dénes átlag-kapus, akinek nem akadt különösebb dolga. Ságuly megbízható hátvéd. A rakoló fedezetsorban Raix centerhalf és Hungler III. balhalf voltak a legjobbak. A csatársor legjobbjai

Előnyös fizetési feltételek mellett vásárolhat

WEISS ELEK

áruházában, Cluj, Deák Ferenc-u. 14.

Nagy választék női és férfi szövetekben, selymekben, vásznakban és szőnyegekben. — Olcsó szabott árak. — Előnyös fizetési feltételek

balösszekötőben szereplő Gulyás volt.

A kolozsváriak balszerencséje

Első nap a Románia volt a budapestiek ellenfele. A Victoria és Universitatea legjobbjából összeállított csapat különösen a játék első felidejében elsőrangú játékot produkált. A csatársor villámgyors lefutásaival a helyzetek egész sorozatát teremtette a KAC kapuja előtt és ha történetesen Istvánffy II. helyén egy szerencsésebb lábú csatár áll, úgy könnyen a KAC vereségéről számolhattunk volna be. A második féldő 10. percéig úgy állott, hogy a vendégek vereséggel hagyják el a pályát. Ekkor azonban a Románia váratlanul visszaesett és a KAC kénye-kedve szerint érte el gólját.

A Haggibbor csapata

A Haggibbor a baleset folytán lesántult Klein és Wesel nélkül, de Glanzmann I.-vel és Deutsch Simivel megerősítve vette fel a küzdelmet. Klein hiánya azonban nem volt pótolható: Braun nem tudta ellátni feladatát, Ordentlich sem találta fel magát a balhalf posztján. Egyedül Glanzmann II. játszott valójában az egész halvesorban, de a közepfedezet hiánya megbénította az egész csapat teljesítőképességét. A csatársor nem jutott labdához, mert a halvesor és a támadósor között állandóan hatalmas ürré tartott. Ilyenformán a védelemre óriási feladat hárult, ahol Pollak és Rosenfeld valóban nagy munkapénzért végeztek el. Utóbbi ezuttal ismét gyönyörű védést produkált és a gólnak hitt labdák egész sorozatát tette sorra ártalmatlanná.

A csatársorban Glanzmann I. volt a legjobb. Farkas tulságosan lassu volt, Fahu indiszponált, Simit keveset foglalkoztatták. Reményi kiegyenlítő gólya, amelyet nehéz helyzetben, háttal a kapunak állva, sarokkal továbbított a KAC kapujába, mestermű volt.

A mérkőzések eredményei:

Vasárnap. KAC—Románia 6:2 (1:2). Szabó rugja 20 méteres szabadrugásból a KAC vezetőgóját, Istvánffy I. egyenlít, majd Novac a vezetőgól szerzi meg. Helycsere után a Románia összeroppan és a KAC Fürstner (2), Szabó, Czétényi és Gulyás révén éri el góljait. Seliceanu abszolút pártatlansággal, hibátlanul vezette az izgalmas, érdekes mérkőzést.

Hétlőn. KAC—Haggibbor 5:1 (2:1). A második percben Salvan bíró a legnagyobb elképedésre, minden különösebb indok nélkül tizenegyest diktál a Haggibbor ellen, amelyet Burger értékesít. A 18. percben, Glanzmann I. kapufának lövi a szabadrugást, a visszapattanó labdát Simi Reményihez passzolja, aki kiegyenlít. A 35. percben a védelem hibájából Czétényi a vezetőgólt éri el. Helycsere után a 2. percben Fürstner ötméteres ofsziide helyzetről gólt lö, Salvan bíró szabadrugást ítél, a játék ismét megindul, midőn a bíró egy rajtaütés-szerű ötlettel a közép-re dirigálja a labdát (3:1). A 15. percben Szabó kitör, labdája a korán vetődő Rosenfeld alatt utat talál a kapuba. A 30. percben Gulyás beállítja a végeredményt.

Románia—KAC 3:2 (1:1). A keddi barátságos mérkőzés kedélyes hangulatban, erősen a husvéti önözések behatása alatt került lebonyolításra.

Vidéki eredmények:

Temesvár. Kinizsi—Oxford City 7:1 (2:1). A Kinizsi lelépte az angol diákcsoportot.
Arad. Oxford-City—AMTE Gloria CFR. komb. 1:1 (1:1). Az angolok itt is csalódot keltettek.
Szatmár. CAMP.Petrozsény—Olimpia 5:1 (2:1).
Nagyvárad. NAC—Bihorul komb.—Törekvés 3:2 (2:0).

Külföldi eredmények:

Prága. Csehszlovákia—Magyarország 4:1 (3:1). Amint az előrelátható volt, a szerencsétlenül összeállított magyar csapat nem tudott rezisztálni a csehek játéktudásának.
Budapest. Prága—Budapest válogatott 2:1 (2:1). A magyar csapat itt is vereséget szenvedett.

**Halló! Itt Budapest!
Itt Bécs!
Itt Berlin!**
Legjobb kapcsolat a külfölddel

egy-egy k i t ü n ő folyóirat, revü, vagy képeslap előfizetésével nyeri.

A külföldi nagy lapok vezérképviselője:

„PALLAS”
könyv- és lapterjesztő
Cluj, Strada Ratiu A)

1/4 évi előfizetési díjak

- A budapesti Színházi ÉletLei 400
- A budapesti Magyar Hirlap 700
- Neues Wiener Journal 900
- Berliner Tageblatt 540
- Die Bühne 500
- Das Magazin 150
- Die Woche 290
- Sport im Bild 330
- Scherl's Magazin 135
- Uhu 150
- Die Dame 200
- Bettauers Wochenschrift 250
- Mein Film 220
- A bpesti Sporthirlap (4-szer hetenkint) 350
- Die Koralle 150
- Panorama 250
- Motor und Sport 300
- Die Gartenlaube 240

Emelkedik a lei olcsóbbak az árak

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A Román Opera műsora

Szerda: Tosca (Zaleski felléptével).
Péntek: Rigoletto (Zaleski felléptével).
Vasárnap: Iarcosbál (Zaleski felléptével).

MAGYAR SZÍNHÁZ

Hat szerep keres egy szerzőt. Pirandello világhíres szindarabjának csütörtökön estele lesz a bemutatója. Hetek óta készül a drámai együttes erre a premierre, amely a világvárosok színpadainak is nagy és rendkívüli szenzációja. A Hat szerep keres egy szerzőt Budapest a Vigszínházban került színre, ahol óriási sikere volt rendkívüli témájánál fogva. Nálunk Izsáky Margit, Székelyhidy Adrienne, Lackó Aranka, Miklóssy Margit, Forgács Sándor, Kemény László, Mihályfi László Leővey Leó, Selmezy Mihály, Mester Tibor, Lantos Béla, Izsó Miklós játsszák a Hat szerep keres egy szerzőt, Pirandello darab vezető szerepeit.

A Budapesti Békeffy-kabaré vendégjátékai. Május 1-étől kezdve három előadást tart a Békeffy-kabaré, mely most indul erdélyi turnéjára. Békeffy-ék három különböző műsorral fogják reprezentálni a budapesti kabaréirodalom legjelentékenyebb produkecióit. Békeffy neve Budapest a legelső kabaréírók sorában áll, akinek színészi és főként konferanszié-képességei mindenütt megszerezték számára a legnagyobb sikert. Mint konferanszié, mint színész és mint szerző fog bemutatkozni a kolozsvári publikum előtt és minden bizonnyal magával fogja ragadni nálunk is a közönséget. Partnerei lesznek Radó Teri, a legjobb előadóművésznő Pesten, Kondor Ibolyka, aki nemcsak szépségével, de kitűnő színésznői és előadónői kvalitásaival Budapest egyik kedvence, a kitűnő Abel Frigyes nagyszerű műsorával és egy teljes kabaré-számot képező színészkarikatúrájával nagy feltűnést fog kelteni. Komjáthy Károly a Kóristalány, Pillangó főhadnagy, Három a tánc című operettek kiváló komponistája saját szerzeményű dalait fogja kísérni és a kabaréműsor zongora-számait látja el, mint kísérelő. Az első nap műsora: Békeffy-konferansza. Mindenkét érhet biztosítás, kabarétréfa, Radó Teri magánszámai, Abel Frigyes színészkarikatúrái, Kondor Ibolyka magánszámai, Békeffy új konferansza, A váratlan vendég, kabarétréfa, A randevu, a brazilai ültetvényes. A második napon ugyancsak Békeffy konferál, Radó Teri, Kondor Ibolyka, Abel Frigyes magánszámai, Szegény Hannibál, Azalag, A csalhatatlan, Az energikus ember című kabarétréfák, a harmadik napon pedig Békeffy új konferanszai, Radó Teri, Kondor Ibolyka új magánszámai mellett a Csillagászat, Mucius Scaevola, Kutyskám, A zöld szív című kabarédarabok vannak műsoron. Jegyeket már lehet váltani a nappali pénztárnál.

Heti műsor

Szerda: A biborruhas asszony. (2-odszor. Napi bérlet 70. szám. A. Sorozat 989.)
Csütörtök fél 6 órakor: Izsó növendékek vizsgaelőadása. (Sorozat 390.)
Csütörtök: Hat szerep keres egy szerzőt. (Ujdonsg először. Premier bérlet 70. szám, Sorozat 391.)
Péntek: Helikon est. (Sorozat 392.)
Szombat 3 órakor: Te csak pipáld Ladányi! (Utolsó ifjúsági előadás, igen olcsó helyárakkal. Bevezető előadást tart dr. Kiss Ernő. Sorozat 393.)
Szombaton 7 órakor: Hat szerep keres egy szerzőt. (2-odszor. Napi bérlet 70. szám. B. Sorozat 394.)
Szombat 9 órakor: Cirkuszhercegnő. (Karácsonyi III. bucsufellépésével. Rndes helyárakkal. Sor. 395.)
Vasárnap fél 3 órakor: A biborruhas asszony. (Operette ujdonság 3-szor. Rendes helyárakkal. Sorozat 395.)
Vasárnap 6 órakor: A budapesti Békeffy-kabaré teljes társulatának fellépése. (Kabaréujdonsgok: Vigjátékok, tréfák, magánszámok. Sorozat 397.)
Vasárnap háromnegyed 9-kor: Csókos asszony. (Lengyel Irén bucsufellépésével. Sorozat 398.)
Hétfő fél 8 órakor: Akácávirág. (Tolnay Andor bucsufellépésével. Sorozat 399.)
Hétfő fél 11 órakor: A Békeffy-kabaré második estéje teljesen más műsorrall. Sorozat 400.)
Kedd fél 8 órakor: Dolly. (Neményi Lili, Ihsáz Aladár, Leővey Leó bucsufellépése. Sorozat 401.)
Kedd fél 11 órakor: A Békeffy-kabaré utolsó estéje, teljesen más műsorrall. Sorozat 402.)

Hölgyeim kalap-ujdonsgok
MOSKOVITS-salonba
Megérkeztek a leg-szebb tavaszi
Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 3.sz. (Wesselényi u.)
Hátul az udvarban. Átalakítások legizlésebben olcsón készülnek

APRÓHIRDETÉSEK
Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állás-keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelégés le velet csak úgy továbbítható ha portobélyeg mellékelve van. **Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.**

Keresek megvételre egy jóállapotban levő, rövid, jóhangú zongorát. Címet a kiadóba kérem leadni.

Butorozott szoba kiadó 2-3 fiatalembernek. Esetleg ellátással. Farkas-u. 12. 2618

Nyári kerthelyiség részére nélkülözhetetlen cca 200 négyzetméter vízhatlan ponyvával fedett, szabályozható vasszerkezet (leszerelve a „Központi Szálloda” nyári kerti étterméből) összes tartozékaival együtt minden elfogadható áron eladó! Értekezhetni Heltai-utca 3. sz. a. Csorba György tulajdonossal

קאנקורו
מולדעשער תיבת גער מיידע זוכט אין פערר דוראמעטען מלמד ווער אונטערריכטען זאלל 14 קינדער אנפאנגער חומש רש"י אונד פערפֿעקט יודיש שרייבען געהאלט לעי מאנאטליך אונד קאסטקווארטירער אקצעפטירער ווערד נאר פערזעהליך שפעוען ווערען נכט בעצהאלט.
Zalmen Zalmen Tulghes, jud. Neamt
גבאי דתי

Keresek vallásos zsidó nevelőnő négyéves fiúcska, 7 éves leányka mellé május elsejére. Iris Aruház, Oradea. Sasपालota. 2614

Sajtőkészítők
figyelmébe! A legkitűnőbb sajt a schweizi tejsajt készült. Hatásos, nem romlandó készítmény. Egger & Co Rt. vegyészeti gyár, Cluj. 2048

Szakember, ecetgyár berendezésére és vezetésére ajánlkozik. Cím a kiadóban. 2617

A Központi Szálloda nyári kerti éttermében felállítva volt vasszerkezet a hozzávaló cca 200 négyzetméter nagyságú vízhatlan vászon fedéllel, összes tartozékaival, minden elfogadható áron azonnal eladó. — Értekezhetni Heltai-utca 3. sz. alatt, Csorba György tulajdonossal

Gramofonlemez (német és magyarnyelvű) kieserlelek. Megtekinthető napon-ta délután 1-től 3-ig Zápolya-utca 5. sz.

Egy jólmenő szatócsüzlet, teljes berendezéssel, Krizbai-utca 60. szám alatt, a gabona és marhavásár mellett, két szoba konyhával, istállóval és nagy kerttel kiadó. Értekezni Ernster vendéglőben. 2605

Szerkesztőség, kiadó hivatal és nyomda. Cluj-Kolozsvár, St. Baro L. Pop (Brassai-utca) 1

Telefon: Szerk. és kiadóhivatal 9-77

Zs. N. Sz. — — — 2-2
Egyes szám ára pályaudvaron és vidéken 5 le Bukarestben is 5 le

1927 április 28 Csüt

Megalakul a szerve

Fontos tanács segítséje céljára egységes poli

A hétfői és keddi tosságu zsidó tanácsközfővárosában, amelyek tős kihatással lesznek az ország zsidóságának olyan szervezet sem, selhetné kifelé és ber zsidóságát, sőt még a hivatott cionista mozg szervezetre széttagolt taktus nélkül végzi m során számos kísérlet ugi a zsidóság politik sára, mint a cionista átfogó, országos szerve ban részben technikai pig az egyes országgrés álló nyelvi és mentait akadályozták az egység tését. Különösen az hiányt érezte sulyosa mert az a zsidóság v viselet nélkül maradtu letekben. De a cionist hogy a négy országgrés den kontaktus nélkül

A hétfői és keddi mindkét irányban jó eredménnyel végződte le, hogy mind a két iniciatívája Erdélyből zeti Szövetség vezetőse.

Hétlőn délután a dött delegátusai ültet regáti cionistákat Ado Niemerover főrabbi, H dr. Stern és dr. Singe vinai szervezet részéző gyűlési képviselő, dr. M mérnök jelentek meg. novsky bankigazgató képviseltek, míg az Szövetség dr. Szőnyi dor főtitkárt és dr. képviselével.

Az egy
A kiküldöttek mi mertették az egyes o galmainak helyzetét. tanulságos beszámoló domborodott ki a szü szervezeteknek az ered és propaganda-munka kell működniek és kö a teljesen közös célk A delegátusok közöt különbség abban a te talanul rá kell térni gesítésének útjára, es indultak meg kom Az egybegyűltek vég zati javaslatot fogadtá

Megalakul a
1. Beszarabia, Bu nia cionista szervezete alulirott képviselői ün